

Sr.No. 14174

Exam Code: 216702

Subject Code : 5503

M.A Political Science - 2nd Sem.
(2721)

Paper-IX: Issues and Trends in Indian Politics

Time Allowed: 2 hrs.

Max. Marks: 80

Note: There are EIGHT questions of equal marks. Candidates are required to attempt any FOUR questions.

SECTION -A

- (I) Discuss the challenges to the Process of institutional legitimacy during the formative years of Post-Colonial India. Explain the Patterns of State Politics known as centre-periphery, model by Rajni Kothari.
- (II) Describe the various challenges to the process of State formation and political process during the 1950s and 1960s

SECTION -B

- (III) What do you mean by political parties? What is the criteria to be recognized as National, State or Registered Parties in India?.
- (IV) "Political Parties in India have experienced massive decay in last two decades", In view of this statement, discuss the decline in the support base of Congress and left parties.

SECTION -C

- (V) What do you understand by Coalition Politics? Discuss the reasons for Coalitional Politics in India after 1989.
- (VI) The one party government is more stable than the coalition government. In view of this statement discuss the experiences of NDA and UPA at national level (1999-2014)

SECTION-D

- (VII) Critically evaluate the Role of Five Year Plans in carrying the mixed economy model of development in India.

Contd....P/2

(VIII) Politics of Liberalization, Privatization and Globalization (LPG) have widened the gap between the rich and poor in India. Critically examine.

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ: ਕੋਈ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

1. ਬਸਤੀਵਾਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸੰਸਥਾਗਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਪੈਟਰਨ (ਸੈਂਟਰ-ਪੈਰੀਫੇਰੀ) ਸੰਬੰਧੀ ਰਜਨੀ ਕੋਠਾਰੀ ਦੇ ਮਾਡਲ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
2. 1950 ਅਤੇ 1960 ਦੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜ ਦੇ ਗਠਨ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
3. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਰਾਜ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਮਾਪਦੰਡ ਹੈ?
4. “ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਗਿਰਾਵਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ”, ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਅਧਾਰ ਵਿਚ ਆਈ ਗਿਰਾਵਟ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।
5. ਗੱਠਜੋੜ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ? 1989 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਗੱਠਜੋੜ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
6. ਗੱਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲੋਂ ਇਕ ਧਿਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਧੇਰੇ ਸਥਿਰ ਹੈ, ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਐਨਡੀਏ ਅਤੇ ਯੂਪੀਏ (1999-2014) ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰੋ।
7. ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੇ ਮਾਡਲ ਨੂੰ ਲਿਜਾਣ ਵਿਚ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੋ।
8. ਉਦਾਰੀਕਰਨ, ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ (ਐਲਪੀਜੀ) ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾੜਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰੋ।

.....